

דתניא, אמר רבי יוסי ברבי יהודה: לא נחלקו אדמון וחכמים על הפוסק מעות לחתנו ופשט לו את הרגל, שיכולה היא שתאמר לו "אבא פסק עלי, ומה אני יכולה לעשות".

על מה נחלקו — על שפסקה היא על עצמה את נדונייתה.

שחכמים אומרים: תשב עד שתלבין ראשה. ואילו אדמון אומר: יכולה היא שתאמר "בסבורה אני שאבא נותן עלי [עבורי] את נדונייתי שפסקתי לך. ואולם עכשיו, שאין אבא נותן עלי — מה אני יכולה לעשות, או כנוס או פטור!

אמר רבן גמליאל: רואה אני את דברי אדמון.

תנא, שנה התנא כתוספת על הברייתא הזאת:

במה דברים אמורים שנחלקו חכמים ואדמון כשהיא פוסקת, בגדולה שפסקה עם חתנה. אבל בקטנה שפסקה נדונייה לחתנה לא נחלקו, אלא הכל סוברים ש"כופין" למלאות את פסיקתה לחתנה.

ומבאר הגמרא את דבריו:

"כופין" בקטנה לקיים את פסיקת הנדונייה — למאן? את מי כופים, ובאיזה ענין כופים?

אילימא, אם נאמר שכופים לאב שיתן את הנדונייה שהבטיחה הקטנה לחתנה, ובגדולה אין כופים אותו.⁽¹⁾

ומה שהודה לו על חמשת הקנקנים, לא טענו על כך כלל, ואין זו הודאה במקצת.

מתניתין:

הפוסק מעות נדונייה לחתנו בשעת הקידושין, ופשט לו את הרגל, שהראה לו את הטיט שעל רגליו, ואמר לו שרק את הטיט הזה הוא מוכן ליתן לו, ואינו מוכן לעמוד בהתחייבותיו כלפיו.

תשב בתו הארוסה עד שתלבין ראשה, שאינו חייב לכונסה לחופה כל עוד אינו מקבל את הנדוניה שפסק לו אביה.

אדמון אומר: יכולה היא הארוסה שתאמר לו: אילו אני פסקתי לעצמי [לך נדונייה בעצמי], ואיני נותנת אותה, אכן היה דיני שאשב עד שתלבין ראשי.

אבל עכשיו, שאבא שלי הוא זה שפסק לך את הנדונייה, מה אני יכולה לעשות אם הוא אינו עומד בהתחייבותו. ולכן זכותי לדרוש ממך — או כנוס אותי לאשה, או פטור אותו מהאירוסין אליך בגט.

אמר רבן גמליאל: רואה אני את דברי אדמון, שהצדק עמו, וכך יש לפסוק.

גמרא:

אומרת הגמרא: מתניתין, משנתנו היא דלא כי האי תנא בברייתא המעמיד את מחלוקתם של חכמים ואדמון באופן אחר.

1. תמה הרש"ש למה נכופה את האב לקיים את התחייבותיה של בתו? ותירץ, שהיתה התחייבותה

1. תמה הרש"ש למה נכופה את האב לקיים את התחייבותיה של בתו? ותירץ, שהיתה התחייבותה

אי אפשר לומר כך, שהרי איכא מיבעי ליה למימר, שכופים את אביה של הגדולה לקיים את התחייבות בתו, היות ויש ממש בדבריה, ולא כופים את האב לקיים התחייבות של בתו הקטנה, שאין ממש בדבריה!

אלא, אמר רבא: כופין לבעל ליתן גט בקטנה שאינה עומדת בהתחייבותה נדונייתה, לפי שאין בדבריה ממש.

אמר רבי יצחק בן אלעזר משמיה דחזקיה: כל מקום שאמר רבן גמליאל "רואה אני את דברי אדמון" — הלכה כמותו.

אמר שאל ליה רבא לרב נחמן: האם אפילו בכרייתא הדין כך?

אמר ליה רב נחמן: מי קאמרינן שהלכה כמותו דוקא במשנה?

בכל מקום שאמר רבן גמליאל — קאמרינן.

אמר רבי זירא אמר רבה בר ירמיה: ב' דברים שאמר חנן — הלכה כיוצא בו.

שבעה דברים שאמר אדמון — אין הלכה כיוצא בו.

ודנה הגמרא במשמעות האימרה הזאת:

מאי קאמר?

אילימא הכי קאמר: שני דברים שאמר חנן — הלכה כמותו, וכיוצא בו [כמו רבן יוחנן בן זכאי, הסבור כמוהו].

ואילו שבעה דברים שאמר אדמון — אין הלכה כמותו, ולא כיוצא בו [כרבן גמליאל הסבור כמוהו].

אי אפשר לומר כך. כי —

והאמר רבי יצחק בן אלעזר משמיה דחזקיה: כל מקום שאמר רבן גמליאל "רואה אני את דברי אדמון" [בשלשה מקומות מתוך השבעה] — הלכה כמותו!

אלא, הכי קאמר: שני דברים שאמר חנן — הלכה כמותו, וכיוצא בו [רבן יוחנן בן זכאי].

שבעה דברים שאמר אדמון — אין הלכה כיוצא בו [כרבן גמליאל החולק עליו בארבעה דברים מתוך השבעה].

ומכאן אתה למד שרק כדברי רבן גמליאל אין הלכה [במקום שנחלק על אדמון].

הא כמותו של אדמון — הלכה ככולהו, בכל שבעת הדברים שאמר.

גם זה לא יתכן, כי:

והאמר רבי יצחק בן אלעזר משמיה דחזקיה: כל מקום שאמר רבן גמליאל רואה אני את דברי אדמון — הלכה כמותו.

והיינו, בשלשת הדברים שבהם אמר רבן גמליאל שהלכה כאדמון — אין, אז הלכה כאדמון.

אבל בשאר הדברים, שלא אמר רבן גמליאל שהלכה כאדמון — לא פסקינן כאדמון.

אלא, הכי קאמר:

שני דברים שאמר חנן — הלכה כמותו, וכיוצא בו.

שבעה דברים שאמר אדמון — יש מהן שהלכה כמותו וכיוצא בו, ויש מהן שאין הלכה כמותו, אלא כיוצא בו.

הנמכרת, עשה המוכר את השדה שיש עליה ערעור כ"סימן" לגבול השדה.

כגון שתואר בשטר המכר שגבולה הצפוני של השדה שהוא מוכר לו מבין שדותיו, הוא השדה שעליה הלה מערער. וכתב בשטר במפורש ששדה זו היא שדה משדותיו, וחתם המערער על השטר הזה — איבד הלה את את זכותו לערער. לפי שלא היתה לו כל סיבה לחתום עליו, אם החא אכן שייכת לו.

גמרא:

אמר אביי: לא שנו שמאבד המערער את זכותו אלא עד החותם על השטר, שהוא יודע מה כתוב בשטר, וחותם כאישור על האמור בשטר.

אבל דיין המאשר את חתימות העדים, שאינו מעיין בגוף השטר — לא איבד את זכותו לערער כאשר אישר חתימות העדים שחתמו על שטר כזה, לפי שאין הדיין קורא את השטר, ולא ידע שהוא מאשר חתימות על שטר אשר הוא עצמו מערער על אמיתות הנכתב בו. ולכן לא איבד זכותו לערער.

דתני רבי חייא: אין העדים חותמין על השטר אלא אם כן קראוהו

אבל הדיינין חותמים על אישור חתימות קט-ב העדים אע"פ שלא קראוהו לשטר עצמו.

שנינו במשנה: עשאה המוחזק בשדה סימן

ומבארת הגמרא: **בכל מקום שאמר רבן גמליאל רואה אני את דברי אדמון** — שם בלבד הלכה כמותו.

אבל אינך — בארבעת המקומות שלא רבן גמליאל את דברי אדמון, לא פוסקים הלכה כמותו.

מתניתין:

העורר על השדה, שעומד וטוען כנגד מי שקנה שדה מחברו, כי המוכר גזלה ממנו, והיא שייכת לו, ואולם, הוא המערער עצמו **חתום עליה**, על שטר המכירה בין המוכר לקונה בעד —

אדמון אומר: אין חתימתי על השטר מהווה הודאה על בעלות המוכר. ומה שחתמתי על שטר המכירה הוא משום שהשני, שקנה מהמוכר, נזח לי לתובעו ולהוציא את שדי ממנו. ואילו הראשון, שמכר לו את השדה, היה לי קשה הימנו, ולכן חתמתי על שטר המכירה, כדי שאוכל להוציא את שדי ממנו.

וחכמים אומרים: איבד המערער את זכותו לטעון על בעלות על הקרקע בחתימתו על שטר המכירה.

ואם לא מכר המוכר את השדה הזאת, והמשיך להחזיק בה, אלא שעשאה המוחזק בשדה הזאת "סימן" לשדה אחר —

וכגון, שמכר שדה משדותיו שאין עליה ערעור, וכשבא לתאר את גבולות השדה